

Ida Saarino

PALSTAVILJELY OULUSSA

Palstaviljelykysely kuntaliitosten muodostaman uuden Oulun asukkaille

PALSTAVILJELY OULUSSA

Palstaviljelykysely kuntaliitosten muodostaman uuden Oulun asukkaille

Ida Saarino
Opinnäytetyö
Kevät 2018
Puutarhatalouden tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Puutarhatalouden tutkinto-ohjelma

Tekijä: Ida Saarino

Opinnäytetyön nimi: Palstaviljely Oulussa - Palstaviljelykysely kuntaliitosten muodostaman uuden Oulun asukkaille

Työn ohjaaja: Paula Syri

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2018

Sivumäärä: 46 + 2 liitettä

Opinnäytetyön päätarkoituksena oli tutkia Oulun kaupungissa nykyisten ja uusien palstaviljelijöiden kiinnostusta harrastustaan kohtaan, viljelyn toteutusta sekä asukkaiden toiveita Oulun palstaviljelyä koskien. Työn tarkoituksena oli myös kerätä tietämystä palstaviljelyn kehittämisen perustaksi.

Kyselytutkimus palstaviljelystä toteutettiin osana Oulun kaupungin KantriOulu – maaseutu uudessa Oulussa hanketta. Kyselyn tilaajana toimi Oulun ympäristö- ja yhdyskuntapalvelut. Kysely tehtiin Webropol ohjelmalla ja suoritettiin verkkokyselynä Oulun kaupungin ja kuntaliitoksen vuonna 2013 tehneiden ympäristökuntien kotisivujen kautta sekä perinteisenä paperilomakkeena palstaviljelypäivänä Oulu10-palvelupisteessä. Kyselyn tulokset annettiin Oulun yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille erillisenä raporttina määräaikaan mennessä. Kyselyn toteutus- ja valmistumisajankohta oli kevät 2012.

Kyselyyn vastasi yhteensä 178 henkilöä, joista 22 oli Oulun kuntaliitoksen tehneiden kuntien asukkaita. Vastausmäärää voi pitää kattavana. Eniten vastauksia saatiin nuorten aikuisten 21-30 vuotiaiden ikäryhmästä. Vastauksista ilmenneet päätulokset palstaviljelyn mahdollisuuksien ylläpitämisestä ja parantamisesta keskittyivät suurilta osin neljän eri teeman sisälle, joita olivat: palveluinfran parantaminen, palstaviljelyn järjestämisen käytänteet, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja viljelyneuvonta.

Oulun kaupungin on mahdollista käyttää opinnäytetyössä saatuja tuloksia jatkossa hyödyksi palstaviljelyä koskevassa kehittämis- ja suunnittelutyössä. Oulun kaupungin tilaama opinnäytetyön kyselytutkimus liittyi KantriOulu –hankkeen kautta maaseudun ja kaupungin välisen vuorovaikutuksen lisäämiseen ja siitä tiedottamiseen.

Asiasanat: palstaviljely, kaupunkiviljely, puutarhaviljely

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Horticulture

Author: Ida Saarino

Title of thesis: Allotment Gardening in the City of Oulu - Allotment Gardening Survey to the Citizens in the Municipalities of New Oulu

Supervisor: Paula Syri

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2018

Pages: 46 + 2 appendices

The purpose of this thesis was to research allotment gardening in the City of Oulu. Main interests were to study the motivation reasons of present and new allotment gardeners, their ways to take care of the plots, cultivation habits and all resident's wishes considering allotment gardening. Also generic information was gathered for developing issues of allotment gardening.

In connection to the thesis a survey was done. This survey was a part of KantriOulu rural information project organized in the City of Oulu. The subscriber of the survey was Urban and Environmental Services in the City of Oulu. The survey was done using Webropol program and was available for answers in internet sites of the Oulu City and municipalities which merged with Oulu in the beginning of 2013. It was also possible to answer in the survey during the allotment garden day held at Oulu10 (address: Torikatu 10) information center. Results of the survey were given to Urban and Environmental Services as a separate report when the survey was accomplished in spring 2012.

Altogether 178 persons answered in the survey, 22 of them lived in the merged municipalities. The number of answers is comprehensive. Most answers were from young adults. Allotment gardeners developing proposals considered four thematic issues: improving infrastructure and organizing practices, strengthening the sense of community and upgrading gardening advisory services.

Urban and Environmental Services of the City of Oulu can use the results of this thesis in their developing and planning processes. As a part of KantriOulu rural information project this thesis will improve the interaction between rural and city areas.

Keywords: allotment gardening, urban agriculture, horticulture

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ABSTRACT	4
1 JOHDANTO	6
2 MONIMUOTOINEN KAUPUNKIVILJELY	7
2.1 Kaupunkiviljelyn erilaisia toteutustapoja Suomessa	8
2.1.1 Siirtolapuutarhat	8
2.1.2 Yhteisöviljelmät	8
2.1.3 Kattopuutarhat	9
2.1.4 Sissiviljely ja permakulttuuri	9
3 PALSTAVILJELY OSANA KAUPUNKIVILJELYÄ	12
3.1 Palstaviljelyn periaatteet	12
3.2 Palstaviljelyn tuottama taloudellinen hyöty ja kulut	12
3.3 Palstaviljelyn vaikutukset fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin	13
3.4 Palstaviljelyn riskit ja haitat	14
4 PALSTAVILJELYN HISTORIA	15
4.1 Ulkomailla	15
4.2 Suomessa	15
5 PALSTAVILJELY OULUSSA	17
6 KYSELYTUTKIMUS	18
6.1 Tutkimuksen tarkoitus	18
6.2 Tutkimusmenetelmät	18
6.3 Kyselylomake ja sen laadinta	19
6.4 Kyselyn toteutus	19
7 TULOKSET	21
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	33
9 POHDINTA	36
LÄHTEET	38

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön kirjoittaminen alkoi kyselytutkimuksen toteuttamisesta. Kyselyn tilaajana toimi Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut. Opinnäytetyön päätarkoituksiksi muodostui tiedon kerääminen ja kokoaminen Oulussa harrastettavan palstaviljelyn nykyisyydestä, viljelijöiden ajatuksista ja mahdollisista palstaviljelyn kehittämiskohteista. Oulun kaupungilla on mahdollisuus käyttää opinnäytetyötä jatkossa hyödyksi kehittämis- ja suunnittelutyössään. Oulussa viljelypalstoja on tarjolla asukkaille noin 800 eri puolilla kaupunkia.

Palstaviljelyn juuret ovat vanhimmista englantilaisissa teollisuuskaupungeissa ja Suomeenkin ensimmäinen palstaviljelyalue perustettiin luultavasti vuonna 1916 Tampereen työväen puukortteleihin. Nykyään kaupungissa asuvalle viljelijälle palstaviljely voi tarjota henkistä ja fyysistä virkistymistä, pientä taloudellista hyötyä ja terveellisiä tuoreita kasviksia. Palstaviljely on kaupunkiviljelyn muodoista vakiintuneimpia harrastajamääriltään.

Palstaviljely on viime vuosina kokenut uutta tulemistaan etenkin nuorten kaupunkilaisten trendikääksi vapaa-ajan harrastustoiminnaksi. Palstaviljely on osa kaupunkiviljelyaatetta, johon voidaan liittää elämänarvoista kestävä elämäntapa, lähiruoka ja yhteisöllisyys. Palstaviljelyn lisääntynyt suosio ja aiheen ajankohtaisuus on näkynyt puutarha-alan ammatti- ja harrastelehdissä sekä monilla paikkakunnilla harrastajamäärien kasvuna, uusien palstaviljelyalueiden perustamisena ja esimerkiksi Helsingissä vuokratilaa voi joutua jonottamaan useamman vuoden. Yleensä palstaviljely määritellään muutamien palstojen tai jopa satojen viljelypalstojen keskittymäksi alueella, missä maan omistaa kunta, kaupunki, yksityinen henkilö tai kirkko (Seppo, Leskinen & Räsänen 2010, 8).

Kyselytutkimus tehtiin osana kolmevuotista Oulun kaupungin KantriOulu-tiedotushanketta. Hankkeen toiminta-alueena oli uuden Oulun alue sisältäen vanhat kuntaliitoksen tehneet kunnat Haukipudas, Kiiminki, Oulu, Oulunsalo ja Yli-Ii. KantriOulu -hankkeen tavoitteena oli maaseutu - kaupunki vuorovaikutuksen lisääminen ja maaseudun mahdollisuuksien tunnetuksi tekeminen kaupunkilaisille. (Porkka 2014, luku 3.) Kyselytutkimuksen kautta hankkeella oli ajatus saada tietoa Ouluun liittyvien ympäryskuntien asukkaiden kiinnostuksesta palstaviljelyyn ja mahdollisesta uusien palstaviljelyalueiden tarpeesta kuntaliitoksen tehneissä kunnissa.

2 MONIMUOTOINEN KAUPUNKIVILJELY

Kaupunkiviljely pitää tänä päivänä käsitteenä sisällään monia eri viljelytapoja parvekeviljelystä suuriin yhteisöviljelmiin ja kattopuutarhoihin asti. Perinteisimmillään Suomessa kaupunkiviljely on ollut palstaviljelyä ja siirtolapuutarhatoimintaa. Nykypäivän kaupunkiviljely ei ole kuitenkaan vain vuokrapalstoja ja yksityisten ihmisten harjoittamaa viljelyä kaupunkikotiensa parvekkeilla, vaan voi pitää sisällään myös taidetta, kaupunkikulttuuria ja muita ruoantuotannon tapojen uudistumisen muotoja. (Kuuluvainen & Särkkä 2013, 12.)

Kaupunkiviljelytoimintaa voivat lähialueelleen perustaa muun muassa ruokapiirit, ruokaosuuskunnat, erilaiset yhteisöt kuten kolmannen sektorin toimijat ja seurakunnat. Kaupunkiviljelyn yhtenä piirteenä onkin usein yhteisöllisyys, ja tapoja toteuttaa ja organisoida viljely on monia. Pääsääntönä on useimmiten asukkaiden oma kiinnostus ja aloite kaupunkiviljelytoiminnan aloittamiseen, idean ollessa puhtaan, maukkaan ja lähellä itse tuotetun ruoan kasvattaminen. Perinteinen kotitarveviljely omakotitalon pihalla kaupunkilähiössä voidaan myös sisällyttää kaupunkiviljelyyn kuuluvaksi.

Kaupunkiviljelyyn liittyvien ja sitä sivuavien eri käsitteiden selkeä rajanveto on hankalaa ja ne ovat osittain myös päällekkäisiä. Kaupunkimaatalous, *urban and peri-urban agriculture*, on laajin yläkäsite, ja se tarkoittaa tiivistetysti kasvien ja eläinten kasvatusta kaupungissa sekä kaupungin lähiympäristössä. Kaupunkiviljelyn voidaan ajatella tarkoittavan kaikkea kaupungissa tapahtuvaa ruoantuotantoa mutta usein kaupunkiviljely tarkoittaa valtaosin vain kasvisten viljelyä kaupungissa, mikä täydentää maaseudun maataloutta. Kun viljelyyn liittyy myös eläinten kasvatusta suoraan ruoantuotantoa varten sekä välillisesti ravinnekierron vuoksi, pienimuotoinen kalankasvatusta tai metsätaloutta, on kaupunkimaatalous kapeampaa kaupunkiviljelyä kuvaavampi käsite. (Dodo ry 2018a, viitattu 9.4.2018; FAO 2018, viitattu 9.4.2018.)

2.1 Kaupunkiviljelyn erilaisia toteutustapoja Suomessa

2.1.1 Siirtolapuutarhat

Suomessa suosittu kaupunkiviljelyn muoto on palstaviljelyn lisäksi siirtolapuutarhatoiminta. Siirtolapuutarha on puutarhaviljelykseen varattu alue, joka on jaettu tavallisesti 250–500 m²:n suuruisiin palstoihin. Jokaisella palstalla sijaitsee pieni mökki. Siirtolapuutarha sijaitsee pääsääntöisesti taa-jamassa tai aivan sen lähistöllä. Maa-alue siirtolapuutarhalle on normaalisti vuokrattu kunnalta. Siirtolapuutarha on yhdistystoimintaa. Yhdistys solmii vuokrasopimuksen maa-alueesta vuokraajan kanssa ja viljelijä solmii puolestaan vuokrasopimuksen siirtolapuutarhayhdistyksen kanssa. Viljelijä omistaa mökin ja kasvillisuuden ja hän maksaa vuosivuokraa palstasta sen koon mukaan. Siirtolapuutarha-alue on luokiteltu kunnan yleiseksi puistoalueeksi ja se on avoin kaikille asukkaille mutta palstoille on tapana mennä vain puutarhamökin omistajan kutsusta. (Siirtolapuutarhaliitto ry, viitattu 9.4.2018.)

2.1.2 Yhteisöviljelmät

Yhteisöpuutarhat ovat kaupunkilaisten omasta aloitteesta syntyneitä viljelmiä ja ne perustetaan usein tyhjiille tonteille tai vastaaviin kaupunkitilassa vähäiselle käytölle jääneisiin paikkoihin. Suomessa viljelmiä on perustettu muun muassa rakennettavalle maa-alueelle, jonka rakentaminen etenee vasta muutaman vuoden päästä, kaupungin viheralueeksi kaavoitetulle alueelle, jota kaupunki ei kuitenkaan aktiivisesti hoida ja yliopistojen alueille. Suomessa yhteisöpuutarhoja tyhjiille kaupunkitonteille on perustettu esimerkiksi Helsingissä, Tampereella ja Jyväskylässä. (Kuuluvainen & Särkkä 2013, 176.) Yliopiston yhteyteen on perustettu omia kampusviljelmiään ainakin Helsingissä, Espoossa, Turussa, Tampereella ja Joensuussa (Dodo ry 2018b, viitattu 9.4.2018).

Suosittu tapa perustaa kaupunkiin kasvimaata siinä tapauksessa, ettei viljelijällä ole käytettävissään maata on säkki- tai laariviljelämä. Säkki- tai laariviljelmän etuna on niiden keveyden lisäksi kasvualustan eristys maaperästä, jos on epäiltävissä maan olevan saastunutta. Viljelylaarit puolestaan suojaavat kasveja puiden juurilta, jotka muutoin rohuuaisivat ravinteet ja veden omaan kasvuunsa. (Kontkanen 2013a, 47.) Helsingin Kalasataman säkkiviljelmällä vuonna 2012 oli 170 viljelysäkkiä ja niillä 96 eri

haltijaa. Kyseinen viljelmä oli kaupunkiviljelyjärjestö Dodon ensimmäinen alusta alkaen luvallinen säkkiviljelmä. (Kontkanen 2013b, 48.)

Kumppanuusmaatalous eli Community Supported Agriculture (CSA) –mallissa ihmisryhmä maksaa maanviljelijälle sato-osuuksistaan etukäteen ja jakaa näin riskit tuottajan kanssa. Malli sopii niille, joita ruoan alkuperä kiinnostaa, mutta joilla ei ole aikaa tai tilaa viljellä itse. Aloittajajäsenten asuin-kaupunginosasta nimensä saanut Herttoniemen ruokaosuuskunta on perustanut kumppanuusmaatalouden hengessä Kaupunkilaisten oma pelto -hankkeen Helsingissä. Hankkeeseen liittyi aloitusvaiheessa 115 kotitaloutta Herttoniemen ruokapiiristä, sosiaalisen median kautta ja sähköpostilistoilta. Pelto perustettiin Vantaan Korsoon biodynaamiseen viljelymenetelmään nojaten. Liityttäessä Herttoniemen ruokaosuuskuntaan maksetaan kertaluonteinen liittymis- ja jäsenmaksu sekä vuosittainen satomaksu. Osuuskuntalainen voi hakea satoa sadonjakopisteeltä viikoittain sen mukaan mitä pellolta on kypsynyt. Kumppanuusmaatalouden hienona puolena on mahdollisuus hyvään satoon mutta myös huonon sadon riski. (Forssell 2013, 52.)

2.1.3 Kattopuutarhat

Kaupungissa voidaan viljellä myös rakennusten katoilla ja se voi olla kaupunkiviljelyn merkittäviä tulevaisuuden mahdollisuuksia. Tiiviissä kaupunkirakenteessa katot tarjoavat aurinkoisen paikan viljelyyn, kun talojen sisäpihat voivat olla varjoisia ja jo muussa käytössä. Ongelmaksi kattoviljelyssä voi tulla tuulisuus. Ulkomaalaisia esimerkkejä toteutuneista kattopuutarhoista on olemassa esimerkiksi New Yorkissa, missä on suuria kaupallisia kattopuutarhoja, joiden tuotteet päätyvät kaupungin parhaiden ravintoloiden pöytään. Suomessa esimerkkejä toteutetuista kattopuutarhoista on vielä vähän. (Kuuluvainen & Särkkä 2013, 131.)

2.1.4 Sissiviljely ja permakulttuuri

Ehkä vähemmän tunnettuja kaupunkiviljelyn ja kaupungista sadon keruun tapoja ovat sissiviljely *guerilla gardening*, permakulttuuri *permaculture*, vesiviljely yhdistettynä kalojen kasvatukseen tai ilman, villivihannesten kerääminen eli kansanomaisesti hortoilu sekä hedelmäpuiden ja marjapen-

saiden sadon keruu julkisilta alueilta. Vesiviljely sisätiloissa lisävalotuksen avulla mahdollistaa kaupunkilaisen viljelyn myös talvisin. Hyötykasvien sadonkorjuuta julkisilta alueilta varten on perustettu yksityisten ihmisten toimesta niin sanottuja satokarttoja, tällaiset on tehty ainakin Helsingin ja Tampereen julkisista puistoalueista. (Kuokkanen 2012, viitattu 11.9.2016; Satokartta 2016, viitattu 11.9.2016; Tampereen satokartta 2016, viitattu 11.9.2016.)

Perusajatukseltaan sissiviljely on kannanotto maanomistukseen ja jokaisen oikeuteen tuottaa oma ruokansa mutta se voi olla myös leikkimielistä kaupunkitilan kaunistusta ja pehmenystä. Toiminta voi tapahtua valtaamalla kaupunkien tyhjiä alueita kasvimaiksi sen kummemmin lupia kyselemättä tai viskelemällä kulkiessaan kukansiemeniä betonierämaahan. Monet ulkomaiset yhteisöpuutarhat ovat alkaneet alun perin sissiviljelminä ja muuttuneet myöhemmin laillisiksi maanomistajan kanssa solmitun sopimuksen myötä. (Kuuluvainen & Särkkä 2013, 132–133.)

Esimerkki suomalaisesta sissiviljelmästä on ympäristöjärjestö Dodo ry:n kaupunkiviljelyaktiivien Perustama viljelmä Helsingin Vallilaan. Viljelmä perustettiin tontille, joka oli kaupungin omistama, puistoksi kaavoitettu mutta vailla rakentamissuunnitelmia. Viljelmä toimii yhteisöpuutarhaperiaatteella eikä siellä ole yksityisiä viljelylaareja vaan kaikki sato on viljelijöiden yhteistä. Viljelmän perustamiseen ei kysytty lupaa Helsingin kaupungilta mutta viljelijöiden oman ilmoituksen jälkeen hanke sai puisto-osaston hiljaisen hyväksynnän. (Rosenberg 2013, 25.)

Permakulttuuri on ekologisen puutarhasuunnittelun menetelmä ja se syntyi 70-luvulla vastaliikkeenä teolliselle paljon öljyä kuluttavalle maataloudelle. Tavoitteena permakulttuurissa on ruokaa tuottava huolellisesti suunniteltu ekosysteemi, missä kaikki osat tukevat toisiaan. Puutarha ei tällöin tarvitse kukoistaakseen ulkopuolista energiaa keinolannoitteiden muodossa, eikä puutarhasta kerry ylimääräistä jätettä. Käytännössä permakulttuurin viljelytekniikat vaihtelevat ilmastosta ja kulttuurista toiseen mutta peruseriaatteet ovat universaaleja ja pätevät kaikissa ilmastoissa ja mitta-kaavoissa. (Kaihovaara 2012, 14–15, 34.)

Yksi tavanomaisia permakulttuurin ajatuksia soveltava suunnittelutapa on kerroksellinen hyötypuutarha, missä kasvaa sekaisin ruokaa tuottavia puita, pensaita ja monivuotisia vihanneksia. Perinteisiä tasavälisiä ja viivasuoria istutuksia permakulttuurissa ei suosita. (Kaihovaara 2012, 126.) Muita käytettyjä viljelytapoja ovat useamman kasvin kiertoviljely ja maaperän kattaminen. Lannoittaminen hoidetaan yleisimmin kompostilla, kanan- tai hevosenlannalla ja kalkitus puuntuhkalla ja

kananmunan kuorilla, paikallisia tai oman perheen kulutuksesta kertyneitä vaihtoehtoja suosien. (Kaihovaara 2012, 60–61.)

Palstaviljelyyn permakulttuurin perusajatuksia toteutetaan esimerkiksi silloin kun viljelijä hakee lannoitteensa läheiseltä hevostilalta, kerää katemateriaalinsa naapuripuiston ruohonleikkuun jäljiltä ja kompostoi jätteensä palstalla. Tällöin viljelijä on yhdistänyt asioita toimiviksi ja omillaan toimeentuleviksi kokonaisuuksiksi ilman kemiallisten lannoitteiden käyttöä. Toisaalta monien suosittujen permakulttuuristen tekniikoiden käyttäminen palstaviljelyssä voi olla hankalaa. (Kaihovaara 2012, 136–137.)

3 PALSTAVILJELY OSANA KAUPUNKIVILJELYÄ

3.1 Palstaviljelyn periaatteet

Palstaviljelyllä tarkoitetaan tavallisesti yhden aarin (10 m x 10 m) kokoisella palstalla tapahtuvaa viljelyä. Palstat sijaitsevat yhtenäisellä peltoalueella vierekkäin, merkittynä kepein ja numeroituina. Palstaviljelyalueiden syys- ja kevätmuokkaukset hoidetaan yleensä hallinnoivan tahon eli kaupungin toimesta. Palsta on viljelijän käytössä muokkauksien välisen ajan. Useimmiten kaupunki ei tee palstan valmiiksi lannoitusta mutta suorittaa muutamien vuosien välein viljavuustutkimuksen koko palsta-alueesta. Viljelypalstat on kaavoitettu tiheään asutuille kaupunkialueille. Palstojen koot ja vuokraajat, yleensä yksivuotisia tai monivuotisia vuokrasopimuksia, voivat vaihdella kaupungeittain. Edellisvuoden palstan vuokrasopimus uusitaan vuosittain maksamalla keväällä ennen viljelystä vuokrahinta ja tällöin sama palsta pysyy viljelijällä. Maksamalla palstavuokran viljelijä sitoutuu usein erikseen määriteltyihin paikkakuntaehtaisiin palstan käyttö- ja hoitoehtoihin.

Palstan vuokrauksen yksittäiselle viljelijälle saattaa kaupungin sijaan järjestää myös jokin viljelijä-, kaupunginosayhdistys tai muu järjestö palsta-alueen hallinnoinnin ja omistuksen pysyessä silti kaupungilla. Tällä tavoin toimivat monet Etelä-Suomen kaupungit kuten Helsinki, Turku, Tampere ja Lahti. Helsingissä vuokrausta hoitavat useat eri kaupunginosayhdistykset ja viljelijäyhdistykset, kuten Hyötykasvivyhdistys ry ja Viikki-Seura ry (Helsingin kaupunki 2018a, viitattu 9.4.2018). Puolestaan Turussa ja Tampereella vuokrauksen hoitaa ainoastaan 4H-yhdistys (Tampereen kaupunki 2018, viitattu 9.4.2018; Turun kaupunki 2018, viitattu 9.4.2018).

3.2 Palstaviljelyn tuottama taloudellinen hyöty ja kulut

Hyötykasvivyhdistys tutki vuonna 2010 koeviljelmällään, kuinka paljon on mahdollista tuottaa satoa perinteisellä 10 m x 10 m palstalla. Palstalla viljeltiin monia erilaisia kasviksia, yrttejä ja juureksia. Sadoksi saatiin noin 24 kg punajuuria, erilaisia sipuleita noin yhdeksän kiloa, perunoita 10 kg, tomaatteja 14 kg, porkkanoita 7 kg, salaattifenkoleita 11 kg, mangoldia 24 kg ja kesäkurpitsoita 35

kg. Lisäksi palstalta kerättiin neljä ämpärillistä salkopapuja sekä purjoo, maissia, retiisejä, juurisel-
leriä, mustajuurta, palsternakkaa, kymmeniä salaatinkeriä, yrttejä, lehtivihanneksia ja herneitä.
(Kuuluvainen & Särkkä 2013, 14.)

Palstaviljelyn aloittaja tarvitsee harrastuksensa aloittamiseksi tietyt perusvälineet viljelyyn. Välineet
ovat kertainvestointi pitempiaikaiselle viljelijälle mutta tietyt peruskulut muodostuvat joka vuosi:
palstavuokra, siemenet, lannoitteet ja mahdolliset kasvinsuojeluaineet. Kitkemistyötä erityisesti ri-
viväleistä helpottaa rikkarauta, väline säästää kitkijän selkää ja aikaa. Edullisimmillaan palstan
sijaitessa lähellä asukasta, kulkeminen voi toteutua kävellen tai pyörällä. Tosin auton avulla pals-
talle voi tarvittaessa tuoda vähällä vaivalla esimerkiksi kasteluvettä.

3.3 Palstaviljelyn vaikutukset fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin

Puutarhanhoito ei ole ainoastaan kasvien kasvattamista, se voi harrastuksena tarjota viljelijälle
myös esteettisiä ja henkisiä hyötyjä. Viljelijässä herää monenlaisia odotuksia ja tunteita. Ihmisten
kokemukset viljelyn hyödyistä voidaan jakaa kolmeen ryhmään: ensisijainen puutarhakokemus,
puutarhanhoito harrastuksena ja viljelyn konkreettiset hyödyt. (Rappe, Lindén, Koivunen 2003,
141.)

Ensisijainen puutarhakokemus voi olla esimerkiksi kaipuuta työskennellä maan parissa, halua
nähdä kasvien kasvavan, halua olla ulkona ja halua oppia puutarhanhoidosta. Harrastuksena viljely
voi tarjota mahdollisuuden jatkuvuuden kokemiseen, mielekkään ajanviettotavan, vaihtelua rutiinei-
hin, tilaisuuden kasvien tuottaman esteettisen mielihyvän kokemiseen sekä mahdollisuuden ren-
toutumiseen ja asioiden loppuunsaattamiseen. Konkreettisia hyötyjä voivat olla ilo oman ravinnon
tuottamisesta ja pienemmät ruokakustannukset. (Rappe ym. 2003, 141.)

Luonnolla ja kasvillisuudella on yleistäen stressiä poistavia vaikutuksia. Luonnossa stressin tunne
vähenee ja tarkkaavaisuus palautuu. Tämä perustuu luonnossa yleisesti oleviin piirteisiin, jotka
kiinnittävät katselijan huomion ihastumaan vaatimatta keskittymistä: tällöin suunnattu tarkkaavai-
suus saa lepoa. Kun suunnattu tarkkaavaisuus on saanut levätä, ihminen pystyy jälleen keskitty-
mään ja toimimaan paremmin. On myös esitetty, että ihminen osaa hahmottaa luonnon piirteet

tehokkaasti ja nopeasti siksi, että hermosto ja aistinelimet ovat kehittyneet kasvillisuusympäristössä. Vastaavasti vilkkaamman kaupunkiympäristön hahmottaminen vaatii luontoympäristöä enemmän ponnistelua. Ilmiönä tämä perustuu siihen, että kannamme yhä tiedostamattamme mukamme taipumusta reagoida ympäristön sisältöön ja muotoon. (Rappe ym. 2003, 25–26.)

Kasvien parissa viljelijällä on mahdollisuus kasvatuksen onnistumisen myötä tuleviin osaamisen tunteisiin. Kasvit eivät ole uhkaavia, eivätkä ne erottele ihmisiä, vaan kasvavat kun niitä hoitaa oikein. Hoitajan ominaisuudet kuten ikä, etninen syntyperä, henkiset kyvyt tai fyysiset ominaisuudet eivät vaikuta siihen, miten kasvit reagoivat hoitoon. (Rappe ym. 2003, 141.)

Työskentely puutarhassa harjoittaa kehoa monin tavoin, motoriikka harjaantuu, lihakset voimistuvat ja keuhkojen kapasiteetti lisääntyy. Normaalien puutarhatöiden on todettu olevan kohtuullisen raskaita, ja ne sopivatkin siten kaiken ikäisten terveystoiminnaksi. Pitkäkestoisena ja hidastempoisena liikuntana puutarhatyö kuluttaa energiaa suunnilleen saman verran kuin hidas kävely tai pyöräily. (Rappe ym. 2003, 142.)

3.4 Palstaviljelyn riskit ja haitat

Kaupungissa kasvatetun ruoan puhtauteen voi liittyä ihmisillä ennakkoluuloja. Tutkimustulokset eivät kuitenkaan anna syytä huoleen. Saasteista maaperän lyijy on suurin mahdollinen uhka. Aihetta on tutkittu Yhdysvaltojen kaupunkiviljelmiltä ja lyijymaalilla maalattujen talojen läheisyydestä on löydetty korkeita pitoisuuksia. Suomessa lyijymaalit ovat olleet kiellettyjä 1970-luvulta lähtien. Nykypäivänä lyijyttömän polttoaineen aikana, myös kaupunki-ilman laatu on huomattavasti parempi kuin joskus aikaisemmin. Mahdolliset ilmansaasteet erityisesti syötävistä lehtivihanneksista saa pois pesemällä vihannekset. (Kuuluvainen & Särkkä 2013, 40–41.)

4 PALSTAVILJELYN HISTORIA

4.1 Ulkomailla

Palstaviljely on alun perin eurooppalaisen teollisuusvallankumouksen lomassa syntynyt ilmiö. Esi-merkiksi Englannissa työväen viljelypalstat ympäröivät maan toiseksi suurinta kaupunkia Birminghamia jo vuonna 1732. Kaupunki oli yhteiskunnallisen teollisen vallankumouksen keskus, jossa väestö moninkertaistui nopeasti. Tällaisia Birminghamin tapaisia palstoja ei ollut tavallisesti Englannissa kaupunkisuunnittelussa siihen aikaan tapana kaavoittaa. Syötävien kasvien palstaviljelylle oli tarvetta, koska vielä 1800-luvun alussa Euroopassa teollisen elintarviketuotannon jakeluketjuja ei vielä ollut, kauppa ja palvelut olivat vasta kehittymässä. (Seppo ym. 2010, 9.)

4.2 Suomessa

Palstaviljely saapui Suomeen pohjoismaiden kautta 1800-luvulla. Palstaviljelyn suomalaista historiaa ei ole kirjoitettu ylös ja lähdetiedot palstojen perustamisen historiasta ovat hajanaisia. Ensimmäinen palstaviljelyalue perustettiin todennäköisesti vuonna 1916 Tampereen työväen puukorttelien yhteyteen. Eurooppalaisen palstaviljelyn historiaan verrattuna Suomessa palstaviljelyn harastaminen aloitettiin melko myöhään. (Seppo ym. 2010, 8.)

Siirtolapuutarhatoiminta puolestaan alkoi 1900-luvun toisella vuosikymmenellä Ruotsista saadun esimerkin mukaan. Kaupungit järjestivät vähävaraisille asukkaille perunan ja keittiökasvien viljelyyn sopivia palstoja kohtuullista korvausta vastaan. Vuonna 1917 Helsingissä jaettiin 100–400m²:n palstoja 2600 kpl. Siirtolapuutarhoja perustettiin tuolloin myös Porvooseen, Tampereelle, Ouluun ja Turkuun. (Tiainen, Keskitalo, Fiskaali, Niittymaa & Raukko 1983, 4.)

Sota-ajalla palstaviljelyllä oli hyvin suuri merkitys suurviljelyn ja kotipuutarhaviljelyn ohella. Mahdollisuuksien mukaan kaikki kasvattivat jotain syötävää ja monelle oman viljelyn tuotteet olivat hyvin merkittävä osa päivittäistä ruokavaliota. (Nummi 1997, 104.)

Vuoden 1983 Maatilahallituksen julkaisun, Palstaviljely ja sen kansantaloudellinen merkitys, mukaan palstaviljely oli kotitarveviljelyn muodossa tuolloin vielä erittäin laajaa. Julkaisun tutkimuksessa palstaviljely tarkoittaa käsitteenä laaja-alaisesti kotitarveviljelyä, muttei kuitenkaan varsinaista maataloustuotantoa. Yhteenvedossa mainitaan palstaviljelijöitä olevan kaikista asutokunnista 49,2 %. Maalla asuvista viljelijöitä on 78,2 %, kaupungeissa vastaava luku on 32,7 %. Tosin valtaosa 97,3 % palstoista on viljelijöiden omistuksessa. (Tiainen ym. 1983, 25.) Tutkimuksessa perusjoukon muodostivat Ahvenanmaata lukuun ottamatta maan kaikki asutokunnat ja maassa asuva väestö (Tiainen ym. 1983, 8).

5 PALSTAVILJELY OULUSSA

Oulun kaupungin alueella on kaksitoista palstaviljelylle varattua aluetta ja ne sijaitsevat eri puolilla kaupunkia (liite 1). Palstoja on saatavilla noin 800, halutuimmat paikat ovat Hietasaarella ja Saarelansaaressa. Suosikkikasveja palstoilla ovat olleet peruna ja juureskasvit mutta monille palsta on myös tärkeä kukkien, herneiden, yrttien ym. kasvien viljelypaikka. (Oulun kaupunki 2018, viitattu 9.4.2018.)

Viljelypalstan koko on aarin eli 10m x 10m ja vuokrahinta vuonna 2012 oli 15€ palstalta. Suurin osa palstoista on tarkoitettu vuokrattavaksi yhdeksi kasvukaudeksi kerrallaan. Mustasuon ja Ellisuon alueiden palstoihin voi tehdä viisi vuotta kestäväns sopimuksen. Viljelyalueilla ei pääsääntöisesti ole kastelua varten vesipisteitä. Tästä poikkeuksena on Hietasaari, missä on Jaalankujan ja Holstinsalmentien kulmassa vesiposti, jonka käytöstä on mahdollista tehdä maksullinen sopimus Oulun Veden kanssa. (Oulun kaupunki 2018, viitattu 9.4.2018.)

Palstaviljelyalueiden omilla infotauluilla on näkyvissä kasvualustan viljavuustutkimuksen tulokset, joista viljelijä saa selville maan ravinnetason. Tutkimustulokset ovat palsta-alueen keskimääräisiä arvoja. Viljavuustutkimus suoritetaan kaupungin toimesta jokaiselta alueelta viiden vuoden välein. (Oulun kaupunki 2018, viitattu 9.4.2018.)

Hietasaaren palstaviljelijät ovat perustaneet kaikille avoimen yhdistyksen vuonna 2009, Hietasaaren palstaviljelijät ry. Heidän tavoite on edistää palstaviljelyharrastusta Oulussa ja tarjota yhteinen ääni palstaviljelijöille. Yhdistys järjestää mm. erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia sekä ylläpitää omaa nettisivuaan. Lisäksi yhdistys on ottanut vahvasti kantaa Hietasaaren kaavoitussuunnitelmiin ja aikomukseen rakentaa alueelle huvipuisto. (Hietasaaren palstaviljelijät ry, viitattu 9.4.2018.)

6 KYSELYTUTKIMUS

6.1 Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen päätarkoituksena oli kartoittaa Oulun kaupungin asukkaiden yleistä kiinnostusta palstaviljelystä kohtaan ja saada tietoon viljelijöiden havaitsemia parannuskohteita sekä muita toiveita. Kyselyyn oli mahdollista vastata myös Oulun ympäristökunnista. Kyseisistä kunnista oli tullut esille toiveita viljelymahdollisuudesta KantriOulu –hankkeen järjestämissä tapahtumissa ja keskustelutalouksissa. Oulun kaupunkiin vuonna 2013 liittyneet kunnat olivat Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo ja Yli-Ii. Yli-Kiiminki toteutti kuntaliitoksen Ouluun jo vuonna 2009. Kyselytutkimuksen tilaajana toimi Oulun yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut. Kyselytutkimuksen tarkoituksena oli myös kerätä yleisesti ottaen materiaalia tämän opinnäytetyön kirjoittamiseen oululaisten palstaviljelyharrastuksesta ja kaupunkiviljelystä.

6.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmänä oli Survey-tutkimus, missä kerätään tietoa standardoidussa muodossa tietyltä joukolta ihmisiä (Hirsjärvi, Remes & Tiainen 2014, 134). Kyselylomake oli pääosin kvantitatiivinen eli määrällinen mutta sisälsi myös kvalitatiivisia eli laadullisia avoimia kysymyksiä. Kyselyn perusjoukkona olivat kaikki Oulun kaupungin ja liitoskuntien asukkaat. Tutkimuksen otoksena toimi kyselylomakkeeseen paperiversiona ja internetissä vastannut asukasjoukko osallistumisesta kiinnostuneita. Vaihtoehtoisesti kokonaistutkimuksen tekeminen olisi ollut mahdollista rajaamalla kysely vain nykyisille palstaviljelijöille ja lähettämällä lomake heille kaikille. (Hirsjärvi ym. 2014, 179-180.)

6.3 Kyselylomake ja sen laadinta

Kyselylomakkeen (liite 2) kysymyksien pääteemoina olivat kaupunkiviljely, palstaviljelyn kehittämiskohteet ja asukkaiden toiveet. Ympäristö- ja yhdyskuntapalveluista toivottiin erityisesti kysymyksiä viljelijöiden tarpeesta viljelyneuvontaan ja palstan kokoaikaiseen tai loma-ajan hoitopalvelun tarpeeseen. Muutoin opinnäytetyön tekijällä oli vapaat kädet lomakkeen kysymysten laadinnassa.

Lomakkeeseen valittiin sekä avoimia kysymyksiä, monivalintakysymyksiä että asteikkoihin perustuvia kysymyksiä. Valmiiksi vastauksiksi muotoiltuja monivalintakysymyksiä käytettiin kohdissa, joissa kysyttiin yksinkertaisia perustietoja, kuten ikää ja asuinkuntaa. Asteikkoihin perustuvia kysymyksiä käytettiin selvittämään vastaajan tuntemuksia tiettyyn ennalta asetettuun väittämään. Avomilla kysymyksillä haettiin vastaajan omia näkökulmia, toiveita ja muita ajatuksia palstaviljelystä. Kysymykset pyrittiin muotoilemaan selkeiksi ilman ammattitermejä ja informatiivisesti sopivan lyhyiksi. (Hirsjärvi ym. 2014, 198-203.)

Alustavat kysymykset lähetettiin arvioitavaksi Oulun yhdyskunta- ja ympäristöpalveluihin ja niitä muokattiin saadun palautteen perusteella. Osa kysymyksistä jätettiin pois tilaajan näkökannalta tarpeettomina ja osa kyselyn lyhentämisen vuoksi. Esimerkiksi kysymys haluaisivatko viljelijät grillipaikkoja tai työvälinevarastoja palsta-alueille hylättiin. Laadinnan ja Webropol käsittelyn jälkeen lomaketta kokeiltiin muutamalla testikäyttäjällä internetissä ennen lopullisen vastauslinkin julkaisua, tällä varmistettiin kyselyn toimivuus internetin kautta ja samalla väärinymmärryksiltä välttyminen.

6.4 Kyselyn toteutus

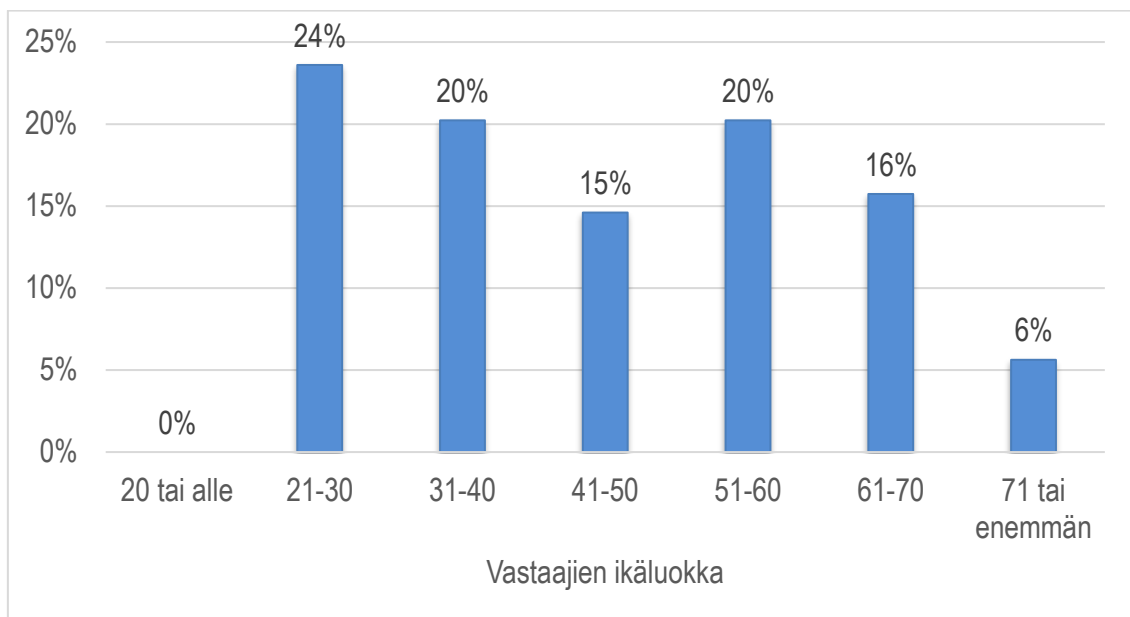
Kysely toteutettiin verkkokyselynä Oulun kaupungin ja ympäristökuntien kotisivuilla sekä paperilomakkeella opinnäytetyön tekijän ollessa paikan päällä palstaviljelypäivänä Oulu10-palvelupisteessä. Oulun kaupungin kautta järjestyi tiedottamista varten sanomalehti Kalevaan lyhyt lehtikirjoitus palstaviljelystä, jossa kerrottiin mahdollisuudesta vastata asukkaille laadittuun kyselyyn (Uusien palstaviljelyalueiden tarve selvitetään 2012, viitattu 9.4.2018).

Verkkokysely toteutettiin Webropol –ohjelmalla. Kyselyyn johti vastauslinkki liitoskuntien, Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo ja Yli-lin omilta internet sivuilta. Webropol –ohjelman käyttö kyselyn toteutuksessa onnistui Oamkin IT-palvelujen kautta. Internetissä kyselyyn vastaajia kertyi 25.4.2012 - 30.5.2012 yhteensä 121 ja palstaviljelypäivänä paperilomakkeeseen vastaajia 57. Yhteensä vastauksia saatiin 178. Ympäristökunnista vastauksia tuli kaikista kunnista yhteensä 22.

7 TULOKSET

Ikäjakauma

Vastaajien joukossa ei ollut ainuttakaan alle 20-vuotiasta. Eniten vastaajia oli nuorten aikuisten 21-30-vuotiaiden ryhmässä. Vanhimpia vastaajia, 71-vuotiaita tai yli, oli kymmenen henkilöä. Muiden ryhmien vastaajien määrät olivat keskenään verrattain tasaisia. Kysymykseen vastaamatta jättäneitä ei ollut (kuvio 1).

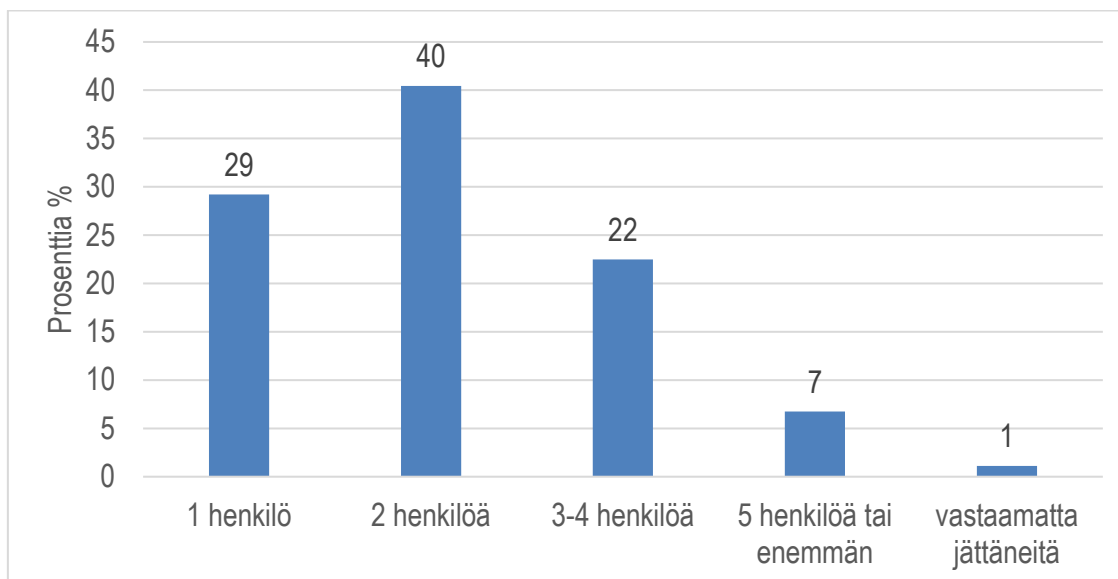
KUVIO 1. Kyselyyn vastanneiden luokitellut ikäjakaumat prosentteina vastaajien kokonaismäärästä.

Kansalaisuus

Kaikista 178 vastaajasta vain kaksi ilmoitti olevansa kansalaisuudeltaan ulkomaalainen. Heistä toinen vastasi nettilomakkeeseen ja toinen paperiversioon.

Talouden koko

Vastaajista suurin osa asui kahden hengen taloudessa. Myös yksin asuvia vastaajia oli runsaasti. Kysymykseen jätti vastaamatta kaksi kyselyyn osallistujaa (kuvio 2).

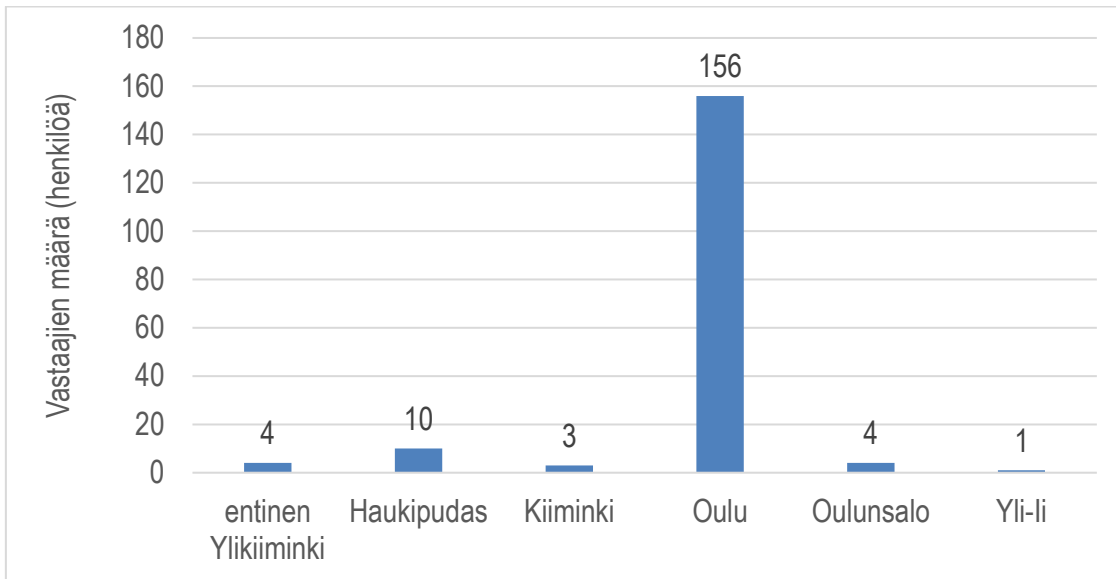
KUVIO 2. Kyselyyn vastanneiden talouden koon prosenttiosuudet kaikista vastaajista.

Asumismuoto

Suurin osa vastaajista asui kerrostalossa, heitä oli 108 vastaajaa. Omakotitalossa asuvia oli 38 henkilöä ja rivitalossa 32. Avointa vastausvaihtoehtoa ei kysymyksessä ollut.

Asuinkunta

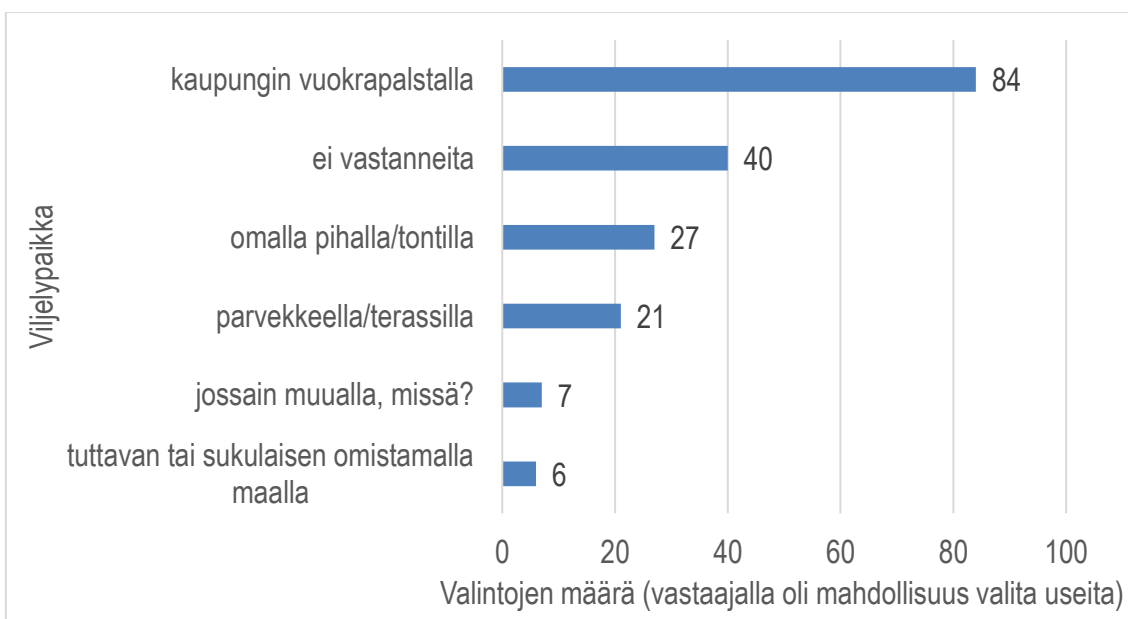
Vaikka vastaajia oli selkeästi eniten vanhan Oulun kaupungin alueelta, myös ympäristökunnista oli kyselyyn vastattu (kuvio 3). Ympäristökuntien vastaajista yksi oli vastannut paperilomakkeeseen ja muut olivat täyttäneet lomakkeen internetissä. Yhteensä kyselyyn vastasi 22 henkilöä kuntaliitoksen tehneistä kunnista.

KUVIO 3. Vastaajien asuinkunta.

Vihannesten viljely nykyisin ja viljelypaikka

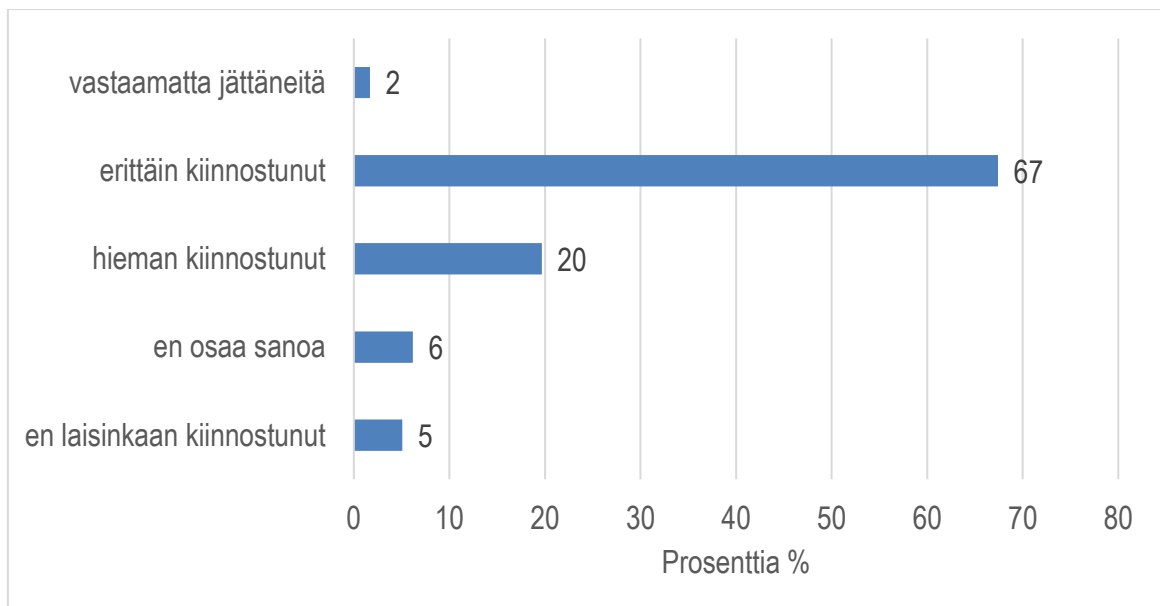
Vihannesten viljelyä harrasti 134 vastaajaa. Viljelyä ei vielä harrastavia oli 44 (ei vastanneita). Kysymykseen viljelypaikasta oli vastattu avoimen vaihtoehdon kohdalle mökillä (4 vastausta) ja siirtolapuutarhalla (yksi vastaus) (kuvio 4). Kysymyksen selkeämpi muotoilu olisi ollut tarpeen vastausten selkeän tulkinnan vuoksi. Esimerkiksi kysymys, oletko uusi vai vanha palstaviljelijä, olisi ollut jälkikäteen ajateltuna selkeästi muotoiltu.

KUVIO 4. Vastaajien nykyinen viljelypaikka. Kysymyksessä oli mahdollista valita useita vastausvaihtoehtoja.

Kiinnostus aloittaa palstaviljely

Palstaviljelyn aloituksesta oli selkeästi suurin osa erittäin kiinnostuneita. Tosin, ei laisinkaan kiinnostuneita vastaajia oli yhdeksän. Kokonaan kysymykseen vastaamatta jätti kolme henkilöä (kuvio 5).

KUVIO 5. Vastaajien kiinnostuksen taso aloittaa palstaviljely.

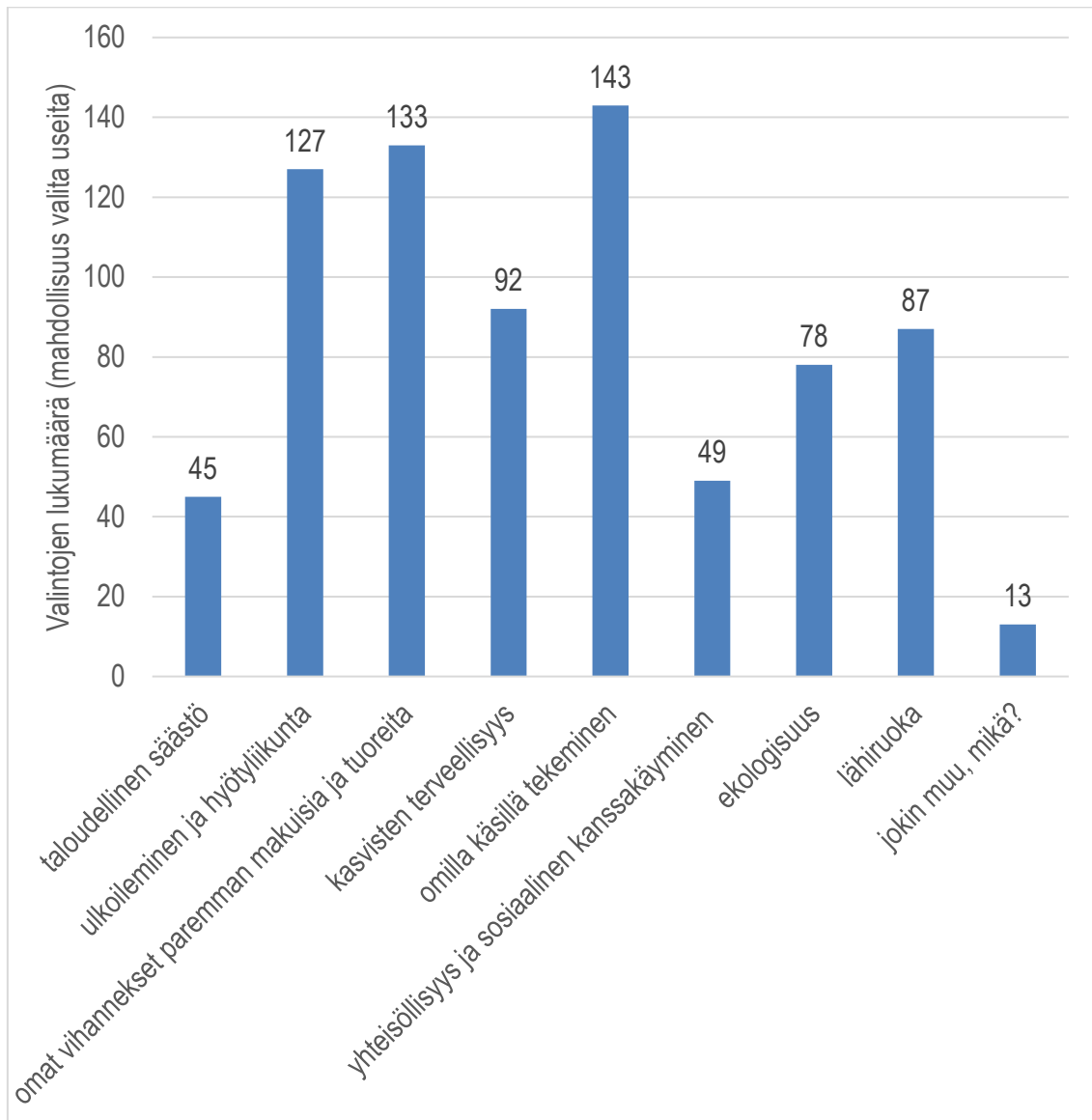
Palstaviljelyyn motivoivat tekijät

Palstaviljelyyn motivoi vastaajien keskuudessa eniten omilla käsillä tekeminen ja toiseksi itse kasvatettujen vihannesten maku ja tuoreus. Yhteisöllisyys sosiaalisen kanssakäymisen muodossa ja taloudellinen säästö saivat vähiten valintoja (kuvio 6). Avoimeen vastausvaihtoehtoon oli vastattu motivoivia tekijöitä seuraavasti:

- esteettisyys
- harrastus
- lasten kanssa yhteinen harrastus
- luomuruoka
- omavaraisuus
- onnistumisen tunne, kun onnistuu kasvattamaan itse kasveja
- opettaa lapsille "maanviljelystä"
- palsta on lähellä omaa kotia
- silmän ilo: kukat ja koristekurpitsat
- vastapaino työlle
- esteettisyys, miellyttävä ajanviette

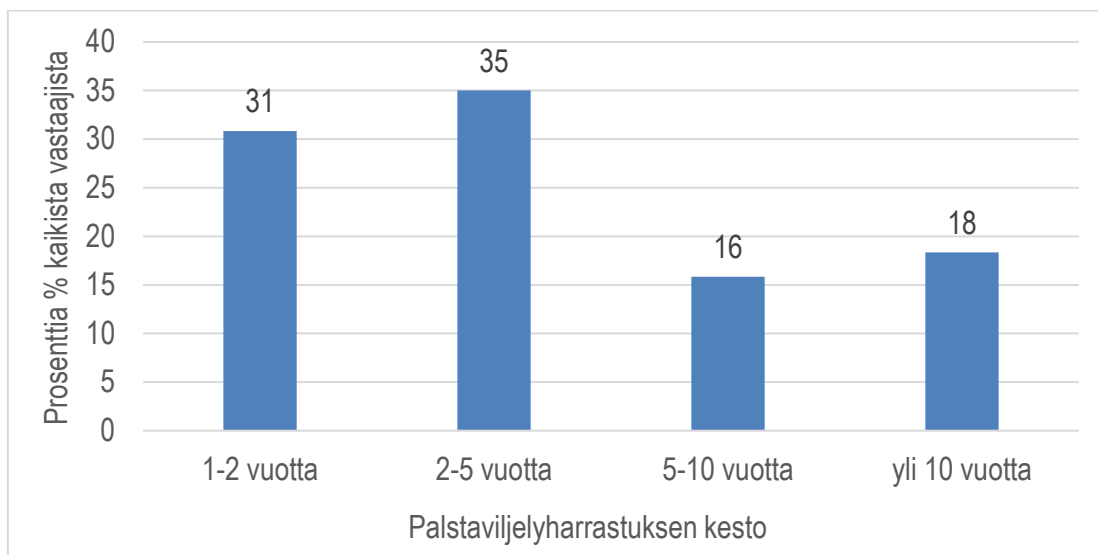
- perinne

KUVIO 6. *Palstaviljelyyn motivoivat syyt. Vastaajalla oli mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja.*

Palstaviljelyharrastuksen kesto

Kysymys oli tarkoitettu vastattavaksi vain jo palstaviljelyn aloittaneille. Vastaajista 66% oli viljellyt viisi vuotta tai vähemmän, 34% oli viljellyt yli 5 viisi vuotta (kuvio 7).

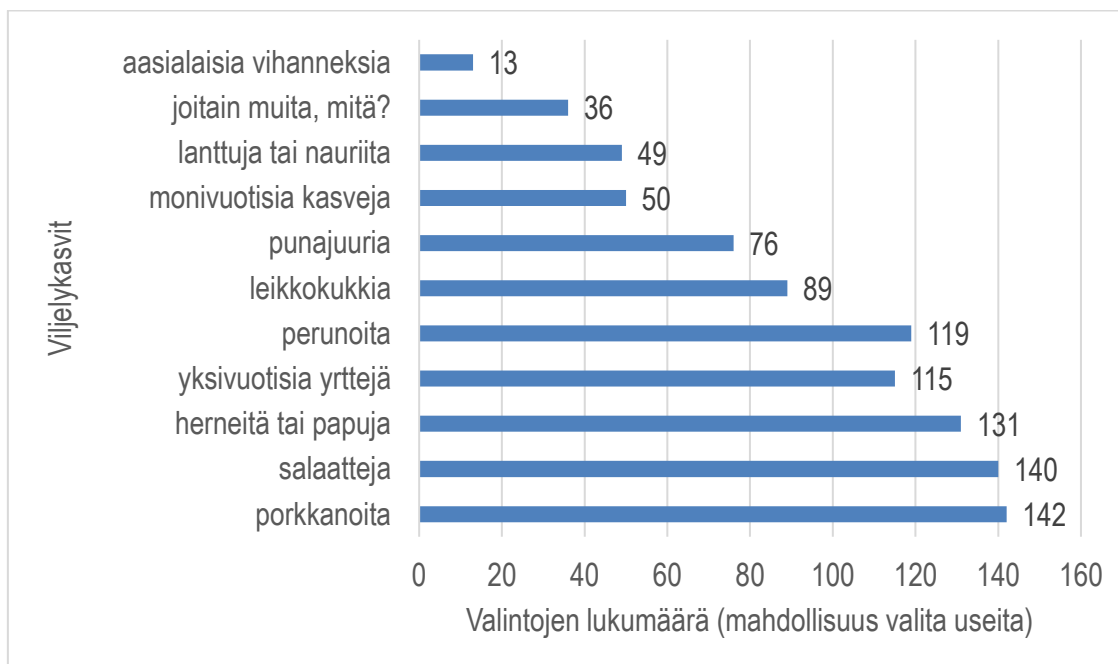

KUVIO 7. Vastaajien palstaviljelyharrastuksen kesto vuosina.

Viljelykasvit

Suosittuja viljelykasveja olivat porkkana, salaattit sekä herneet ja pavut. Hieman alle kolmasosa vastaajista kertoi viljelevänsä monivuotisia kasveja (kuvio 8). Lomakkeen kysymys oli muotoiltu koskemaan viljelijän jo viljelemiä kasveja sekä halua aloittaa tietyn lajin viljely. Avoimeen vaihtoehtoon oli vastattu seuraavia kasvilajeja:

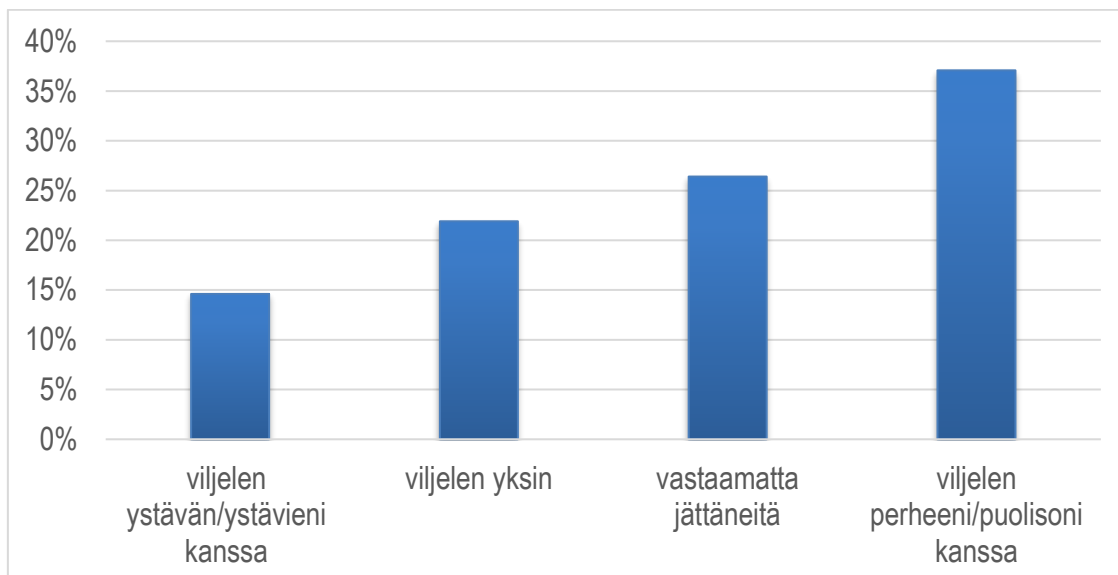
- kesäkurpitsaa
- sipuleita
- kaaleja (parsa-, kukka-, ruusu-, kyssäkaalia)
- marjapensaita
- fenkolia
- härkäpapua

KUVIO 8. *Palstaviljelijöiden suosimat viljelykasvit. Viljelijä viljelee kyseistä lajia tai halusi aloittaa sen viljelyn.*

Yksin vai ryhmänä viljely

Suurin osa vastaajista viljeli joko perheensä tai puolisonsa kanssa. Reilu neljäsosa vastaajista jätti kysymykseen vastaamatta (kuvio 9).

KUVIO 9. *Palstaviljely yksin, perheen vai ystävien kanssa.*

Tarve viljelyneuvonnalle

Palstaviljelyn aloittamisessa tai jatkamisessa koki tarvitsevansa neuvontaa 40% kaikista vastaajista. Puolestaan 56% kertoi, etteivät he tarvitse neuvontaa ja 4% jätti kysymykseen vastaamatta. Avoimeen kysymykseen siitä, mihin ja millaista viljelyneuvontaa erityisesti tarvitaan, vastattiin muun muassa seuraavasti:

- aloittelijan vinkkejä, mitkä kasvit sopivat toistensa viereen jne.
- kaikkeen aloitukseen liittyviin asioihin
- kylvöajankohdista Oulun alueella
- lannoitteista
- luomuviljelystä
- luonnonmukaiseen kasvitauti- ja tuholaistorjuntaan
- maanparannukseen, tietoutta maalaaduista ja mikä sopii mihinkin viljeltäväksi, mitkä ovat hyviä lannoitteita, mistä saa siemeniä ja kasvinalkuja, miten harsoa käytetään, eli kaikesta
- miten aloittaa, mitä maksaa, yleistä tietoa
- juolavehnan torjunnasta
- Oulun korkeudelle soveltuvista kasveista
- retiisin tuholaisten torjunnasta ja puikulasiemenperunan saatavuudesta
- viljelytekniikkaan, kuten vuoroviljelyyn
- uusien lajien viljelyyn, kuten soijapapu ja stevia
- yleisesti tavallisimmista vihanneksista ja juureksista
- rikkaruohojen tunnistamisessa ja kitkemisessä

Viljelypalstan sopivuus luomuviljelyyn

Vastaajista 68% haluaisi palstaviljelyalueen sopivan luomuviljelyyn. Palstan luomuehtojen mukaisuudella ei ollut väliä 29%:lle vastaajista. Kysymykseen jätti vastaamatta 5 henkilöä.

Viljelypalstan koko ja sijainti

Nykyiseen viljelypalstan kokoon 10 m x 10 m oli tyytyväisiä vastaajista 60%. Nykyistä pienempää alle 10 m x 10 m palstaa toivoi 21% vastaajista. Puolestaan nykyistä suurempaa 15mx15m tai sitä suurempaa palstaa toivoi 15% vastaajista. Kysymykseen jätti vastaamatta 9 henkilöä.

Avoimeen kysymykseen uuden viljelypalstan sijainnista vastattiin monipuolisesti. Selkeästi eniten vastauksissa mainittiin Oulun Hietasaaren alue, 25 vastausta. Hietasaaren aluetta perusteltiin mm. keskustan läheisyydellä, autottomuudella ja ympäröivän luonnon läheisyydellä. Oulujoen varren mainitsi 10 henkilöä. Useat korostivat vastauksissaan palstan sijainnin tärkeyttä kotia lähellä, 8 vastausta. Muita yksittäisiä tai pari kertaa toistuvia sijaintiehdotuksia olivat: Kaakkuri, Hiironen, Tuira, Oritkari, Aaltokangas, Ritaharju, Toppila, Koskela, Hiukkavaara, Maikkula, Ranta-Kastelli, Toppilansaari ja Yliopiston läheisyys.

Seuraavat lainaukset on poimittu esimerkkeinä vastaajien perusteluista:

Palstoja olisi hyvä olla myös sellaisten lähireittien varrelle joihin pääsee helposti myös pyörällä, ylipäätään erilaisilla alueilla jotta mahdollisimman monenlaiset taloudet voisivat tätä harrastaa myös autottomat, eikä aina ole hyvä autolla muutenkaan liikkua. Oulujoen ranta alueet esim. voisivat olla hyviä/hietasaari

Hietasaari tai muu keskustan välittömässä läheisyydessä sijaitseva alue. Asun keskustassa enkä autoile, joten pystyn hoitamaan palstaa vain, jos sinne pääsee helposti pyörällä tai bussilla. Hietasaari on tarpeeksi lähellä mutta myös ympäristöltään upeasti viljelyyn sopiva; tulee tunne luonnon helmassa liikkumisesta joka parantaa viihtymistä ja tekee keskusta-asumisesta monin verroin miellyttävämpää!

Oulun kaupunkiin liittyneistä ympäristökunnista ehdotettiin seuraavia alueita:

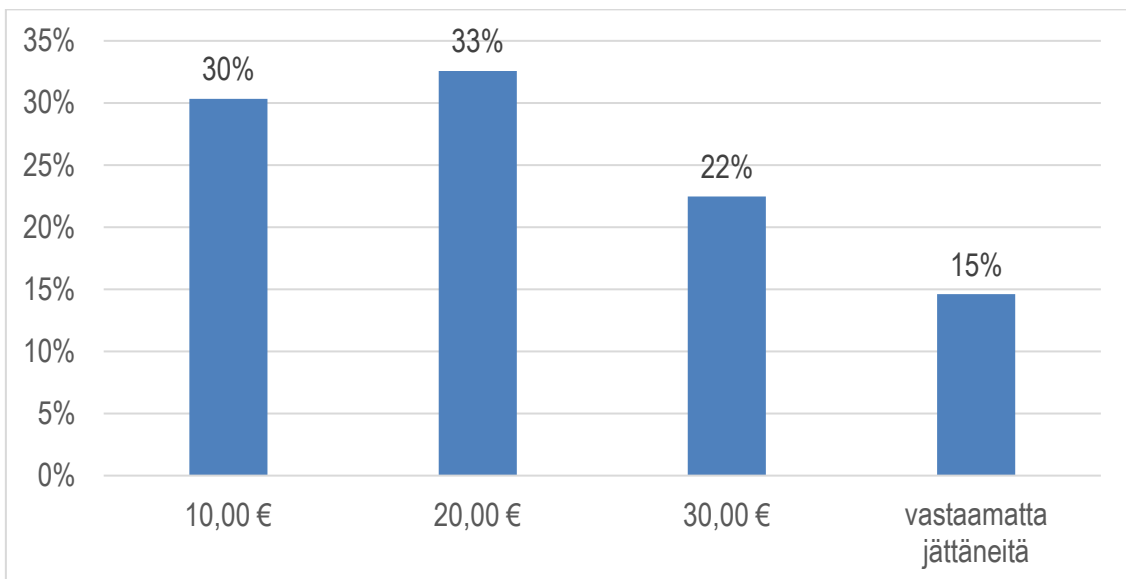
- Santaholma, Haukipudas (1 vastaus)
- Martinniemi, Haukipudas (1 vastaus)
- Asemakylä, Haukipudas (1 vastaus)
- Niemenranta, Oulunsalo (1 vastaus)
- Kiimingin kirkonkylän alue (1 vastaus)
- Ruusulaakso, Kiiminki (1 vastaus)
- Vesala, Ylikiiminki (2 vastausta)

Viljelypalstan hinta, ylin hinta paremmasta palvelutasosta ja tarve hoitopalveluille

Selkeästi suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että palstan vuokrahinta on sopiva. Palstan vuokrahinta oli 15€ vuonna 2012. Toisaalta moni olisi valmis maksamaan lisää, jotta palvelutaso saataisiin paremmaksi. Parempi palvelutaso tarkoittaisi sitä, että palstalla olisi esim. vesipiste, välinevarasto ja roskahuolto (kuvio 10). Maksettavan lisähinnan enimmäissummaksi olivat useimmat vastaajat valinneet 20€ (kuvio 11).

KUVIO 10. Palstan vuokrahinnan sopivuus.

KUVIO 11. Enimmäishinta, jonka viljelijä olisi valmis maksamaan paremmasta palvelutasosta vuoden 2012 palstahintaan (15€) lisättynä.

Hoitopalvelua lomien ajaksi tarvitsevia oli 22% vastaajista ja 75% vastasi, etteivät he tarvitse hoitopalvelua. Kysymykseen jätti vastaamatta 3%. Palstan hoitopalvelusta olisi valmis maksamaan 39% ja 58% ei haluaisi maksaa lisähintaa hoitopalvelusta.

Vastaajien erityisiä ajatuksia ja toivomuksia viljelypalstoja koskien

Aivan kyselyn lopussa olleeseen avoimeen kysymykseen omista ajatuksista ja toivomuksista oli kirjoitettu teemoiltaan moninaisia ja useita vastauksia. Vastauksista oli poimittavissa seuraavat yhteiset pääkohdat:

- jokaiselle palsta-alueelle oma vesipiste
- monivuotisia palstoja lisää
- viljelyaikaa syksyllä pidennettävä lokakuulle tekemällä syyskynnöt myöhemmin
- palstoille sekajätteen keräys
- osaa palstaviljelyalueita vaivaa sitkeät rikkaruohot, voisiko kaupunki tehdä asialle jotain
- ei huvipuistoa Hietasaareen
- toive, ettei palstan vuokraa korotettaisi, koska edullinen hinta tärkeää

Muita yksittäisiä ehdotuksia olivat muun muassa:

- palstoja voisi olla eri kokoisia, esim. 5 m x 5 m, 10 m x 10 m, 15 m x 15 m
- keskustan välittömään läheisyyteen voisi tehdä myös Helsingissä käytettyjä ”säkkiviljelypalstoja”
- palstojen valmistumistilanteen voisi päivittää keväisin joka päivä kaupungin nettisivuille.
- bajamajat palstoille
- ojien ylityksiin kunnollisia tukevia siltoja
- palstaviljelijän tietopankki nettiin, jossa käytäisiin läpi viljelytekniikkaa perusteista lähtien
- tietopankin yhteydessä voisi olla palsta välineiden lainaamiselle
- lukollisia työvälinevarastoja
- monivuotisten palstojen hallinta vuokraajien muodostamalle yhdistykselle

Vedensaannin tärkeys palstoilla tuli esille useiden vastaajien kirjoituksissa:

Vesipiste on tärkein asia mitä viljelijä tarvitsee, välineille voi itsekkin hommata jonkun laatikon. On mahdotonta kuljettaa riittävästi vettä kuivana kautena. Monen mukavasti alkanut viljelyharrastus on loppunut veden puutteeseen. Ei ole mukavaa, kun satoa ei tulekaan. Kyllä muissa kaupungeissa on ollut vesipisteitä jo kauan. pienempiäkin palstoja voisi olla kokeilijoille.

Heippa! Olisipa mukava, jos Mustasuon palstoille tulisi se kauan kaivattu kastelumahdollisuus. Meitä on siellä aika iso joukko pitkäaikaisia viljelijöitä, jotka haluaisimme vesipisteen enemmän kuin mielellään.

Veikkaisin, että monen motivaatiota viljellä vähentää se kasteluveden puute. Auton omistajat voivat tuoda vettä ämpäreillä ja saaveissa peräkontissa kotoaan tai vesiposteista, mutta tuopa aarin palstan tarpeisiin vettä pyöränsarvessa! Kyllä siinä viljelyhalukkuus vähenee, jos kesä onkin rutikuiva ja suurella vaivalla tehty palsta kuihtuu käsiin.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Vastauksissa ilmenneet viljelijöiden toiveet palstaviljelyn mahdollisuuksien ylläpitämisestä ja parantamisesta keskittyivät suurilta osin neljän eri teeman sisälle, joita olivat; palveluinfran parantaminen, kaupungin palstapolitiikan käytännöt, yhteisöllisyyden vahvistaminen ja sen edellytysten lisääminen sekä neuvonta. Osittain Oulun palstaviljelyn pulmat eivät ole vain ja ainoastaan Oulussa esiintyviä, vaan samoja asioita on myös muista Suomen suurimmista kaupungeista. Muiden kaupunkien palstaviljelyn järjestämistapoja, käytäntöjä ja toteutettuja kehittämisideoita on myös mahdollista verrata Oulun nykypäivän tilanteeseen. Palstaviljelyyn liittyen on tehty muutamia yliopistotason Pro Gradu töitä viime vuosina, näistä töistä on löydettävissä yleisesti sovellettavia palstaviljelyn järjestämis- ja parantamisideoita.

Selkeästi suurin huolenaihe viljelijöillä palstoillaan oli viljelyn onnistumista turvaava veden saanti. Riittävä kastelu olisi tärkeää etenkin viljelyn alkuvaiheessa kasvien taimettumisvaiheessa ja silloin kun vesisateet eivät turvaa riittävää veden määrää. Osalla viljelijöistä on tietenkin mahdollista tuoda vettä palstoilleen autolla mutta useilla lisäveden tuonti ei onnistunut, he saattoivat liikkua palstalleen pääasiallisesti autottomina esim. polkupyörällä. Osa palstaviljelyalueista sijaitsee myös kaukana luonnonvesistä siten, ettei viljelijän ole mahdollista saada niistä vettä viljelyalueelle. Tällaisista alueista erityisesti Mustasuon alueen viljelijät kaipasivat vesipistettä kyselyn vastauksissa. Viljelypalstojen sijainti luonnonveden läheisyydessä pitäisi ottaa jatkossa huomioon mahdollisten uusien palstaviljelyalueiden sijoittamisessa.

Palveluinfran parantamiseen liittyivät myös toiveet työvälinevarastoista. Helsingissä kaupungin antamassa virallisessa viljelypalstojen hoito-ohjeessa sallitaan viljelijän itse rakentaa palstalleen pienen varastolaatikon puutarhatyökaluille (Helsingin kaupunki 2018b, viitattu 27.4.2018). Lukollisesta varastosta välineitä ei voisi varastaa eikä autottomien tarvitse miettiä jokaisella kerralla välineiden kuljetusta. Palsta-alueiden siisteyden voisi varmistaa palstalla olevilla sekajätteen keräyspisteillä. Kompostijätteen keräämistä varten Oulussa on ollut tapana, että kaupunki järjestää keräyslavat palsta-alueille satokauden päättymisen lähetessä. Helsingissä puolestaan kompostointi on sallittua jokaisen viljelijän omalla palstalla ja viljelijä voi rakentaa pienen kompostointikehikon.

Kaupungin palstapolitiikan käytäntöihin liittyy palstojen sijoituksessa huomioon otettavat asiat, monivuotisten palstojen vähyys, viljelijän mahdollisuus valita eri kokoisia palstoja ja alueiden muokausajankohta keväällä ja syksyllä. Aaria pienemmän palstan haluaisi 21% vastaajista ja puolestaan suuremman 16%. Pienempi palsta voisi sopia etenkin palstaviljelyä ensimmäistä kertaa kokeilevalle, jolloin palstan hoitaminen ja viljelyn opetteleminen ei tuntuisi heti alkuun liian suurelta haasteelta.

Useat kyselyyn vastaajista toivoivat sitä, että palsta sijaitsisi mahdollisimman lähellä kotia, jotta palstalle kulkeminen olisi mahdollisimman helppoa. Tällä hetkellä Oulussa palstat on sijoitettu taasisesti eri puolille kaupunkia, useampia palsta-alueita on ainoastaan Hietasaarella, joiden voi olettaa palvelevan erityisesti keskustan asukkaita. Useat toivoivat mahdollisuutta viljellä enemmän monivuotisia kasveja, tämä tarkoittaisi monivuotisten palsta-alueiden lisäämistä. Nykyään monivuotinen viljely onnistuu Oulussa Mustasuon ja Ellisuon alueilla, jotka eivät sijaitse välttämättä jorkaisen autottoman sekä monivuotisen palstan haluavan viljelijän lähialueella. Palstojen tarkkaa valmistumisilmoitusta kevätmuokkauksen jälkeen toivottiin kaupungin nettisivuille tarkoittaen päivittäistä ilmoitussivun päivittämistä. Puolestaan syksyn viljelyaikaa toivottiin jatkettavaksi siten, että syysmuokkaukset tehtäisiin nykyistä myöhemmin, koska kasvilajeista osan kasvuaika jatkuu pitkälle syksyyn.

Oulussa palstaviljely on vielä täysin kaupungin hallinnoimaa ja toteuttamaa, toisin sanoen kaupunginosa-, viljelijä- tai muut yhdistykset eivät hoida palstan vuokrausta, millainen toimintatapa on käytössä Helsingissä. Hietasaaren palstaviljelijät ry on ainoa Oululainen viljelijäyhdistys. Yhdistys on perustettu vuonna 2009 tavoitteena edistää palstaviljelyharrastusta Oulussa sekä tarjota yhteinen ääni palstaviljelijöille. Yhdistys on ollut vuosittain aktiivinen järjestämään satokausijuhlia ja muita tapahtumia sekä pyrkinyt vaikuttamaan kaupungin kaavaehdotuksiin. Yhdistyksellä on omat nettisivut, joiden kautta tieto välitetään jäsenille. (Hietasaaren palstaviljelijät ry, viitattu 9.4.2018.)

Oulun kaupungin nettisivuilla on perustiedot viljelypalstan vuokraamisesta ja vuokrausehdoista. Lisäksi sivuille on koottu muutamia viljelyvinkkejä. Oulun kaupunki on järjestänyt pitkään vuosittaisen palstaviljelypäivä -tapahtuman Oulu10-infopisteessä, tällöin paikalla on ollut mahdollista saada palstaviljelyyn lisäneuvoja ja -vinkkejä erilaisilta toimijoilta ja esittelijöiltä. Kyselyn vastauksissa toivottiin informaation kulun parantamista perustamalla esimerkiksi viljelijöiden oma nettifoorumi. Foo-

rumi mahdollistaisi myös välineiden vuokraamisen ja tapahtumien järjestämisen, joita myös ehdotettiin kyselyn vastauksissa. Etenkin uudet palstaviljelijät tarvitsevat neuvontaa viljelyn aloittamisessa, osalla ei välttämättä ole mitään aikaisempaa viljelykokemusta. Palsta- ja kaupunkiviljelyn tultua viime vuosina trendiksi on palstaviljelyyn sovellettua viljelyneuvontaa saatavilla eri lähteistä. Tällöin voi ajatella, ettei kaupungin olisi enää järkevää kerätä nettisivuille varsinaista laajaa tietopankkia viljelijöille. Tampereella palstojen vuokrausta hoitava 4H-yhdistys on palkannut jokaisen viljelykauden ajaksi palstaneuvojan hoitamaan käytännön tehtäviä ja neuvontaa (Kotilainen 2014, 33-34). Tämän tapainen palstaneuvojan järjestäminen voisi olla myös mahdollista Oulussa esim. kesätyönä.

9 POHDINTA

Kysely onnistui hyvin, koska yhteensä paperi- ja nettilomakkeisiin saatua 178 vastauksen määrää voi pitää kattavana. Myös ympäristökunnista saatiin yhteensä 22 vastausta, mitä voi jo pitää riittävänä. Vastaaajien suureen määrään vaikuttivat oleellisesti se, että Oulun kaupunki sekä entiset ympäryskunnat tiedottivat kyselystä nettisivuillaan, ja KantriOulu -hanke järjesti kyselystä ja palstaviljelystä pienen ilmoitusluonteisen artikkelin sanomalehti Kalevaan (Kaleva 2012, viitattu 9.4.2018). Myös kaupungin Oulu10-palveluspisteessä järjestettynä palstaviljelypäivänä opinnäytetyöntekijä tapasi palstaviljelystä kiinnostuneita ihmisiä esitellessään samalla mahdollisuutta vastata paikan päällä kyselyn paperilomakkeeseen.

Lomakkeen laadinta onnistui tavoitteisiin nähden ja vastauksista kertyi hyvin materiaalia tämän opinnäytetyön työstämiseen. Etenkin saadut vastaukset avoimiin kysymyksiin antoivat ajatuksia ja näkökulmia palstaviljelymahdollisuuksien parantamiseen. Opinnäytetyön kirjoitusprosessin aikana tuli esille se, että vastausten analysoinnin kannalta osan lomakkeen kysymyksistä olisi voinut laatia vielä hieman selkeämmin ja lyhyemmin. Esimerkiksi vastaajan perustiedot olisivat voineet olla lyhyempänä kokonaisuutena ilman monivalintaa, tällöin lomakkeessa olisi ollut enemmän tilaa oleellisemmille kysymyksille, eikä kysely olisi muodostunut vastaajalle liian pitkäksi. Vastausten joukossa oli myös muutamia lomakkeita, joihin ei ollut vastattu perustietojen lisäksi likimainkaan loppuun asti tai kaikkiin kysymyksiin. Lisäkysymyksinä kyselyssä olisi silti vielä voinut esimerkiksi olla: Millä palstaviljelyalueella viljelet? Oletko uusi vai vanha palstaviljelijä.

Kyselyn laadinnan aikana opiskelijoilla ei ollut mahdollisuutta käyttää itsenäisesti apuna maksullista Webropol -ohjelmaa vaan opiskelijan täytyi olla yhteydessä Oamkin IT -palveluihin, jotta kysely oli mahdollista toteuttaa internet pohjaisena. Oulun kaupungin ja ympäryskuntien nettisivuihin kysely yhdistettiin Webropol -linkkinä. Kyselyn toteuttamistapana tämä oli erittäin toimiva jo sen vuoksi, ettei kyselyn toteutuksessa tarvinnut turvautua kokonaan työlääseen paperilomakkeiden käyttöön. Nettilomake tuotti myös selkeästi enemmän vastauksia kuin vastaava palstaviljelypäivänä käytetty paperiversio, nettilomakkeeseen vastasi 121 henkilöä ja paperiseen 57. Yhteistyö IT -palveluiden kanssa oli sujuvaa ja opinnäytetyön tekijä sai kyselyn vastaukset analysoitavaksi itselleen Excel -taulukkona.

Kattavan suuren vastausmäärän voi laittaa pääosin hyvän tiedottamisen ja internet pohjaisen kyselyn käyttämisen ansioksi. Kyselyn laatiminen ja toteuttaminen käytännössä olivat opinnäytetyön tekijälle hyvä oppimisprosessi tulevaisuutta varten. Kyselyn tulokset opinnäytetyöntekijä kokosi ja raportoi kyselyn päätilaajalle Oulun kaupungille aikataulun mukaisesti määräaikaan mennessä kyselyn toteuttamiskeväänä vuonna 2012. Tämän opinnäytetyön kirjoittaminen jäi kuitenkin myöhemmän ajankohtaan.

LÄHTEET

Dodo ry 2018a. Mikä kaupunkiviljely? Viitattu 9.4.2018, <http://kaupunkiviljely.fi/miksi/mika-kaupunkiviljely/>

Dodo ry 2018b. Kaupunkiviljelmiä Suomessa. Viitattu 9.4.2018, <http://kaupunkiviljely.fi/kaupunkiviljelmat/>

FAO 2018. Urban agriculture. Viitattu 9.4.2018, <http://www.fao.org/urban-agriculture/en/>

Forssell, S. 2013. Osuuskunnan voimin pellolle. Teoksessa M. Kontkanen (toim.) Kaupunkiviljely. Porvoo: Bookwell Oy, 52.

Helsingin kaupunki 2018a. Viljelyspalstat. Viitattu 9.4.2018, <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/muu-vapaa-aika/mokit-ja-viljelyspalstat/viljelyspalstat/>

Helsingin kaupunki 2018b. Viljelyspalstan hoito-ohjeet. Viitattu 27.4.2018, <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/muu-vapaa-aika/mokit-ja-viljelyspalstat/viljelyspalstat/viljelyspalsta-ohjeet>

Hietasaaren palstaviljelijät ry 2018. Viitattu 9.4.2018, <http://hietasaari.wordpress.com/>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2014. Tutki ja kirjoita. 19. painos. Helsinki: Tammi.

Kaihoavaara, R. 2012. Riippumaton puutarha –teollisen ruoantuotannon romahdus ja permakulttuurin perusteet. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry.

Kontkanen, M. 2013a. Kasvimaa säkissä ja laarissa. Teoksessa M. Kontkanen (toim.) Kaupunkiviljely. Porvoo: Bookwell Oy, 47.

Kontkanen, M. 2013b. Suomen suurin säkkiviljelmä. Teoksessa M. Kontkanen (toim.) Kaupunkiviljely. Porvoo: Bookwell Oy, 47.

Kotilainen, A. 2014. Joustavaa yhteishallintaa? – Kansalaisjärjestö palstaviljelyn palvelujen järjestäjänä Tampereella. Tampereen yliopisto. Johtamiskorkeakoulu. Ympäristön ja alueiden tutkimuksen Pro Gradu –tutkielma. Viitattu 27.4.2018, <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/96185/GRADU-1413797949.pdf?sequence=1>

Kuokkanen, K. 2012. Stadissa kypsyy kelpo sato. Helsingin Sanomat. Sisäinen lähde. Viitattu 9.4.2018, <http://www.hs.fi/kaupunki/a1341463310734>

Kuuluvainen, S. & Särkkä, R. 2013. Kaupunkiviljelijän opas - Löydä syötävä kaupunki. Helsinki: WSOY

Nummi, A. 1997. Puutarhakaupan historia. Vantaa: Siemenkauppiaitten yhdistys ry.

Oulun kaupunki 2018. Palstaviljely. Viitattu 9.4.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/palstaviljely>

Porkka, R. 2014. KantriOulu - maaseutu uudessa Oulussa LOPPURAPORTTI. Viitattu 9.4.2018, <http://www.oulu.fi/sites/default/files/content/KantriOuluLoppuraportti.pdf>

Rappe, E., Lindén, L. & Koivunen, T. 2003. Puisto, puutarha ja hyvinvointi. Viherympäristön julkaisu 28. Helsinki: Viherympäristöliitto ry

Rosenberg, J. 2013. Sissiviljelämä sivukadulla. Teoksessa M. Kontkanen (toim.) Kaupunkiviljely. Porvoo: Bookwell Oy, 25.

Satokartta –Kartta Helsingin julkisista ruokapuista ja -pensaista 2018. Viitattu 9.4.2018, <http://satokartta.net/>

Seppo, S., Leskinen, A. & Räsänen, M. 2010. Palsta. Helsinki: Maahenki Oy

Siirtolapuutarhaliitto ry 2018. Siirtolapuutarhatoiminnan perusteet. Viitattu 9.4.2018, <http://www.siirtolapuutarhaliitto.fi/kaytannon-tietoa/perusteet/>

Tampereen kaupunki 2018. Viljelypalstat. Viitattu 9.4.2018, <https://www.tampere.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/koti-ja-lahiymparisto/viljelypalstat.html>

Tampereen satokartta –Kartta Tampereen julkisista ruokapuista ja -pensaista. 2018. Viitattu 9.4.2018, <http://tampereensatokartta.net/wp/>

Tiainen, H., Keskitalo, P., Fiskaali, H., Niittymaa, L. & Raukko, U., 1983. Palstaviljely ja sen kansantaloudellinen merkitys. Maatilahallituksen julkaisuja No 11. Turun kaupunki 2018. Viljelypalstat. Viitattu 9.4.2018, <http://www.turku.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/kaupunkiviljely/viljelypalstat>

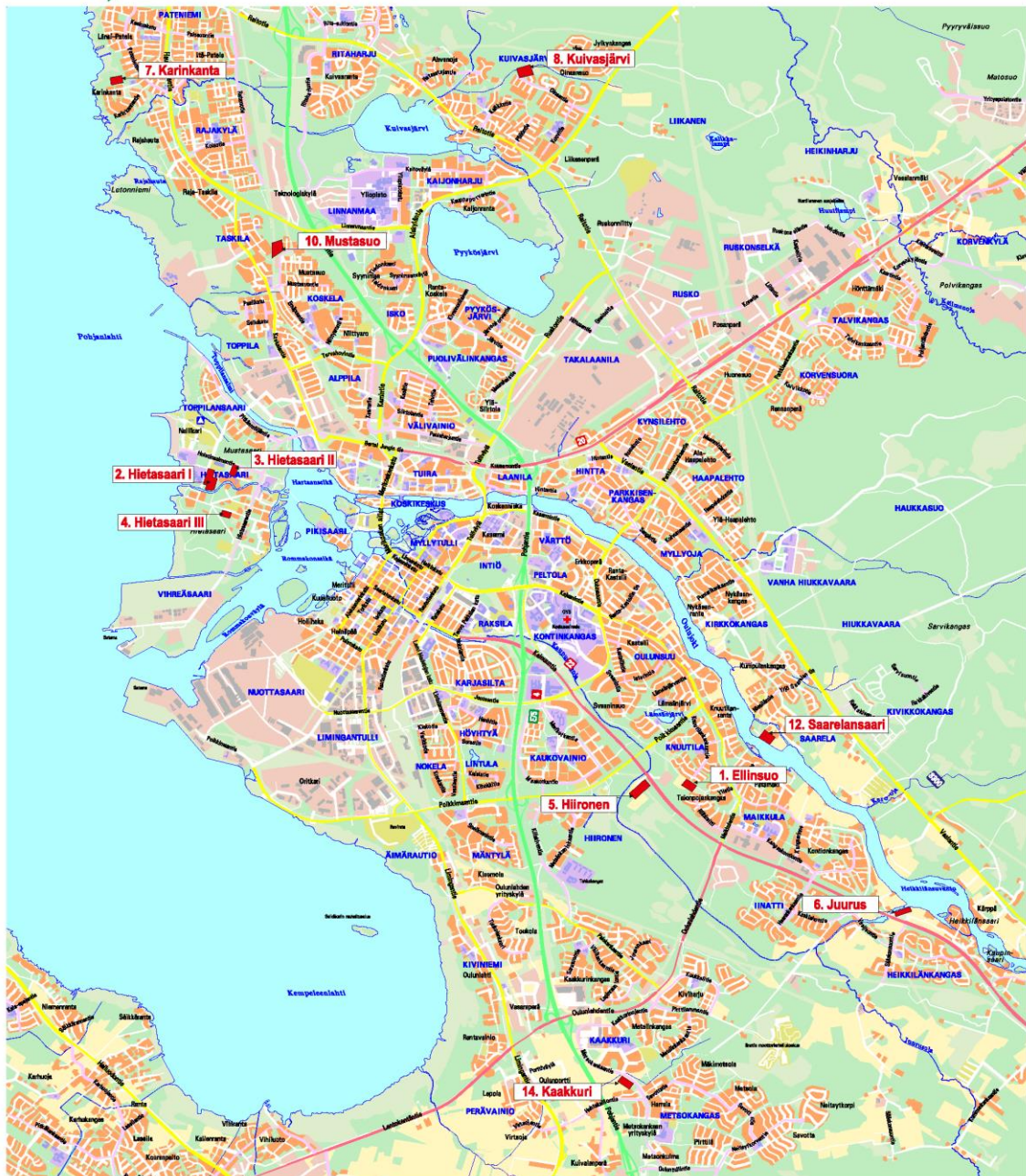
Uusien palstaviljelyalueiden tarve selvitetään. Kaleva. 2012. Viitattu 9.4.2018, <http://m.kaleva.fi/uutiset/oulu/uusien-palstaviljelyalueiden-tarve-selvitetaan/592089/>

PALSTAVILJELYALUEET 2015

OULU | Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Oulun kaupunki. 2018. Palstaviljely. Viitattu 9.4.2018, <https://www.ouka.fi/oulu/ymparisto-ja-luonto/palstaviljely>

TUTKIMUSKYSELY PALSTAVILJELYSTÄ

HUHTI- & TOUKOKUU 2012

Kyselyssä palstaviljelyllä tarkoitetaan yksityishenkilön vapaa-ajan viljelyä kaupungilta vuokratulla palstalla. Kyselyn tavoitteena on kartoittaa kokemuksia, mielipiteitä ja toivomuksia palstaviljelystä Oulun ja sen ympäristökuntien asukkailta Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluyksikölle.

Kaikkien vastaajien tietoja käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti. Vastauksista tehdään yhteenvetoja palstaviljelyn kehittämistarkoituksiin, eivätkä kenenkään yksittäiset tiedot ole tunnistettavissa.

1. Vastaajan ikä?

- 20 tai alle
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-70
- 71 tai enemmän

2. Kansalaisuutenne?

- suomalainen
- ulkomaalainen, mistä maasta?

3. Taloutenne koko?

- 1 henkilö
- 2 henkilöä
- 3-4 henkilöä
- 5 henkilöä tai enemmän

4. Asumismuotonne?

- omakotitalo

- rivitalo
- kerrostalo

5. Asuinkuntasi?

- Oulu
- Yli-Ii
- Haukipudas
- Oulunsalo
- Kiiminki
- entinen Ylikiiminki

6. Harrastatko nykyään vihanneskasvien viljelyä?

- en (siirry kysymykseen 7.)
- kyllä

7. Jos harrastatte jo viljelyä, niin missä viljelette?

- omalla pihalla/tontilla
- kaupungin vuokrapalstalla
- parvekkeella/terassilla
- tuttavain tai sukulaisen omistamalla maalla
- jossain muualla, missä?

8. Kuinka paljon olette kiinnostunut viljelyn aloittamisesta yleisellä palstaviljelyalueella.

- en laisinkaan kiinnostunut
- en osaa sanoa
- hieman kiinnostunut
- erittäin kiinnostunut

9. Mikä teitä motivoi viljelemisessä? (voit vastata useaan kohtaan)

- taloudellinen säästö
- ulkoileminen ja hyötyliikunta
- omat vihannekset paremman makuisia ja tuoreita

- kasvien terveellisyys
- omilla käsillä tekeminen
- yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen muiden viljelijöiden kanssa tai tuttavatkin viljelevät
- ekologisuus
- lähiruoka
- jokin muu, mikä?

10. Kuinka kauan olet harrastanut palstaviljelyä?

- 1-2 vuotta
- 2-5 vuotta
- 5-10 vuotta
- yli 10 vuotta

11. Mitä kasveja tahtoisitte erityisesti viljellä tai jo viljelette?

- perunoita
- porkkanoita
- salaatteja
- herneitä tai papuja
- punajuuria
- lanttuja tai nauriita
- leikkokukkia
- aasialaisia vihanneksia
- yksivuotisia yrtejä
- monivuotisia kasveja
- joitain muita, mitä?

12. Viljeletkö vuokraamallasi palstalla yksin vai ryhmässä?

- viljelen yksin
- viljelen perheeni/puolisoni kanssa
- viljelen ystävän/ystävieni kanssa

13. Koetteko tarvitsevanne neuvontaa viljelyn aloittamisessa tai jatkamisessa. (esim. viljelytekniikasta, lajikkeista)

- en,
- kyllä, vastaa alapuolelle mihin erityisesti

14. Mikä olisi mielestäsi sopivin koko käytössäsi olevalle viljelypalstalle? (nykyinen koko Oulussa 10x10m)

- alle 10x10m
- 10x10m
- 15x15m
- yli 15x15m

15. Toivoisitteko viljelypalstan olevan luomuehtojen mukainen?

- en
- kyllä

16. a) Tarvitsetteko palstallenne hoitopalvelua lomien ajaksi?

- en
- kyllä

b) Olisitteko valmis maksamaan palstan hoitopalvelusta?

- en
- kyllä

17. a) Onko palstan vuokrahinta mielestänne sopiva? (hintaa on 15€)

- vuokra on liian korkea
- vuokra on sopiva
- olisin valmis maksamaan vuokraa lisää, jos palvelutaso olisi parempi.

b) Kuinka paljon olisitte valmiita enimmillään maksamaan lisää paremman palvelutason palstasta, joka sisältäisi esim. vesipisteet, välinevaraston ja roskahuollon?

- 10 €
- 20 €
- 30 €

18. Mikä alue kotikunnassanne olisi mielestänne paras uudelle viljelypalsta-alueelle?

19. Omia ajatuksia ja toivomuksia viljelypalstoja koskien?

KIITOS VASTAUKSISTANNE!